

PODSTAWA PRAWNA

- **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego**
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r. poz. 703)**

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Opracowany Program zajęć doradztwa zawodowego jest spójny z obowiązującym w szkole Wewnątrzszkolnym Systemem Doradztwa Zawodowego, podstawą programową kształcenia ogólnego w szkole podstawowej oraz programem wychowawczo-profilaktycznym. Zakłada, że planowanie kariery zawodowej to proces wieloetapowy, który wymaga czasu i wiedzy zarówno na swój temat jak i zawodu, który uczeń chciałby wykonywać. To właśnie wnikliwa analiza samego siebie umożliwi dokonanie właściwego wyboru, który będzie zgodny z aspiracjami, marzeniami, zainteresowaniami i umiejętnościami ucznia. Dlatego moduł *Poznawanie własnych zasobów* powinien być starannie zaplanowany i realizowany. W programie, przeznaczono na jego realizację 3 godziny, pamiętając jednocześnie, że na osiągnięcie założonych w programie celów składa się praca nie tylko nauczyciela doradztwa zawodowego, ale wszystkich nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w szkole¹. Tylko w ten sposób uczeń rozwinie swoje kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się a przez to będzie w stanie określać i wyznaczać cele, motywować się samodzielnie oraz rozwijać odporność i pewność, by dążyć do skutecznego uczenia się przez całe życie.

Na wybór drogi edukacyjno-zawodowej poza wiedzą o samym sobie, mają wpływ różne inne czynniki, jak: wyznawane wartości, wiedza na temat różnorodnych zawodów, ścieżek edukacyjnych oraz potrzeby i sytuacja na rynku pracy. Treści te ujęte zostały w pozostałych trzech modułach programu.

¹ Program WSDZ w Zespole Szkół nr 7 w Bydgoszczy

CEL OGÓLNY PROGRAMU

Głównym celem programu jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego wyboru drogi edukacyjno-zawodowej. Zakłada to konieczność kształcenia w uczniach konkretnych umiejętności niezbędnych w różnych rolach zawodowych i społecznych. Osiągnięcie założonego celu będzie możliwe tylko przy zaangażowaniu wszystkich nauczycieli. Podstawową zasadą realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego jest nabycie przekonania, że doradztwo zawodowe jest sprawą całej szkoły.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- poznanie samego siebie, swoich mocnych i słabych stron, kształtowanie umiejętności samooceny
 - kształtowanie umiejętności gospodarowania czasem,
 - w kształtowanie umiejętności wyznaczania celów i planowania działań zmierzających do ich realizacji
 - przygotowanie do świadomego wyboru szkoły, a następnie zawodu zgodnie z własnymi zainteresowaniami i możliwościami
 - przekazanie informacji na temat różnych zawodów
 - analizę informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy
 - rozwijanie umiejętności efektywnego uczenia się, poszerzania zainteresowań
 - rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie
 - kształtowanie szacunku do pracy
 - kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji, komunikacji, odpowiedzialności za powierzone zadanie i pracy w zespole
 - budowanie w uczniach pozytywnych postaw wobec kształcenia zawodowego
 - przekazanie uczniom informacji o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy i predyspozycjami zawodowymi.
-

SPOSOBY OSIĄGANIA CELÓW

Dzieci uczą się podejmować decyzje przez podejmowanie decyzji, a nie przez słuchanie poleceń.

Alfie Kohn

Aby efektywnie budować kompetencje kluczowe, które mają decydujący wpływ na umiejętność planowania swojej drogi edukacyjno-zawodowej należy stosować narzędzia i metody pracy wspierające rozwój kariery uczniów.

Przykłady narzędzi, technik i metod

1. Ankiety /kwestionariusze kariery:
 - preferencji i predyspozycji zawodowych
 - zainteresowań
 - zarządzania czasem
 - czy jestem ...?
2. Portfolio
3. Analiza SWOT
4. Techniki plastyczne (plakaty – *moja droga edukacyjna, rynek pracy w moim mieście..*)
5. Filmy edukacyjne
6. Ćwiczenia interaktywne
7. Gry symulacyjne
8. Mapy myśli
9. Studium przypadku
10. Indywidualne karty pracy

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE ORAZ OPIS ZAŁOŻONYCH OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Treści programowe podzielono na 4 części odpowiadające czterem obszarom określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia²

LP.	JEDNOSTKA TEMATYCZNA	ZAGADNIENIA	TREŚCI PROGRAMOWE – OCZEKIWANE UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW	Uwagi
1. Poznawanie własnych zasobów				
1.	Mogę, potrafię, chcę. Jaki jestem? Wszyscy jesteśmy zdolni. Zdolności i uzdolnienia.	Nazywanie posiadanych umiejętności Określanie swoich zasobów (mocnych i słabych stron) Umiejętności Zasoby (mocne i słabe strony)	Uczeń: 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł; 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;	3h w 7 i 8 klasie
2.	Kim chcę zostać w	Stan zdrowia, możliwości, predyspozycje,	1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;	

² ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego

PROGRAM ZAJĘĆ DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 48 W BYDGOSZCZY

	<p>przyszłości?</p> <p>Mój wymarzony zawód.</p> <p>Ograniczenia czy możliwości?</p>		<p>1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;</p>	
3.	<p>Klucze do sukcesu - mój wymarzony zawód.</p> <p>Kompetencje i predyspozycje zawodowe.</p> <p>Razem czy osobno.</p> <p>Pracownik czy pracodawca.</p> <p>Moje portfolio i e-portfolio.</p>	<p>Wartości, potrzeby</p>	<p>1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;</p> <p>1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb</p>	
2. Świat zawodów i rynek pracy				
4.	<p>Zawody – co warto o nich wiedzieć?</p> <p>Drzewo genealogiczne moich rodzinnych zawodów.</p> <p>Rola pracy w życiu człowieka.</p> <p>Rzemiosło – alternatywą dla młodych zawodowców.</p>	<p>Charakterystyka grup zawodowych – branże zawodowe, kwalifikacje zawodowe, zawody deficytowe i ginące (unikatowe), poznanie pojęć dot. rynku pracy, praca wartością człowieka, barometr zawodów</p>	<p>Uczeń:</p> <p>2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;</p> <p>2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;</p> <p>2.5 analizuje znaczenie i możliwości</p>	<p>3h w klasie 7,</p> <p>2h w klasie 8</p>

PROGRAM ZAJĘĆ DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 48 W BYDGOSZCZY

			<p>doświadczenia pracy;</p> <p>2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;</p> <p>2.7 dokonuje autoprezentacji.</p>	
5.	Moje własne miejsce pracy		2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;	
6.	<p>Zawody przyszłości.</p> <p>Zawody wokół nas.</p> <p>Nowe zawody na rynku pracy.</p>		2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;	
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie				
7.	<p>Co dalej ósmoklasisto?</p> <p>Oferta szkół ponadpodstawowych.</p> <p>Wybieram szkołę ponadpodstawową.</p> <p>Zasady rekrutacji.</p>	Kryteria rekrutacji, struktura szkolnictwa ponadpodstawowego	<p>Uczeń:</p> <p>3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;</p> <p>3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;</p>	
8.	Kwalifikacje a kompetencje	Kompetencje kluczowe, w tym	3.3 charakteryzuje strukturę systemu	

PROGRAM ZAJĘĆ DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 48 W BYDGOSZCZY

	(Walidacja i PRK) Od elektryka do kierownika.	kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się ³ , kształcenie formalne i pozaformalne i nieformalne.	edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.	
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych				
9.	Dokonuję wyboru. Moja przyszłość zależy ode mnie. Co dwie głowy to nie jedna – kto może mi pomóc? Oferta edukacyjna szkół. Mój plan na życie. Indywidualny Plan Działań.	Planowanie, cele realne, instytucje wspomagające doradztwo zawodowe, rola doradcy zawodowego, kształcenie w zakresie podstawowym i rozszerzonym, plan kariery edukacyjno-zawodowej	Uczeń: 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczy; 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby; 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.	Forma realizacji – gablotka, gazetka. Klasa 8 – 3h, klasa 7-2h

³ Bruksela, dnia 17.1.2018 COM(2018) 24 final ANNEX

WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU

Realizację treści programowych zaplanowano na 10 jednostek lekcyjnych. Z uwagi na fakt podejmowania działań z zakresu doradztwa zawodowego zarówno na zajęciach obowiązkowych kształcenia ogólnego jak i godzinach wychowawczych, daje możliwość osiągnięcia założonych celów w ramach niniejszego programu mimo tak ograniczonej liczbie godzin. Treści programowe zostały ujęte w cztery moduły tematycznych, zgodnie z zapisem rozporządzenia⁴. Realizując program należy stwarzać uczniom możliwości samodzielnego myślenia, kojarzenia, analizowania, planowania, odwoływania się do własnych doświadczeń i wiedzy. Rozwijanie motywacji uczniów, ich poczucia pewności siebie jest możliwe, gdy podczas zajęć uwzględnimy różnorodność sytuacji edukacyjnych, zmianę intensywności bodźców, ruch, kontrast. Założeniem programu jest żywy udział w zajęciach, który warunkuje kształtowanie kluczowych umiejętności niezbędnych do podejmowania odpowiedzialnych decyzji.

Opracowanie Dominika Fąs-Gorzycka

⁴ ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego